אברה ארוכת-עלים נמצאה בבור עזוב בתל מרשם

כתב וצילם: **אבי שמידע** – avi.shmida@gmail.com

תאריך התצפית: 21.3.2016
תאריך פרסום : 8.9.2016

———————————————-

תקציר: אברה ארוכת-עלים *Pteris vittata* היא שרך צפוני נדיר אשר בישראל מגיע לגבול תפוצתו הדרומי במזרח-התיכון. אנו מדווחים על אתר חדש בישראל בו גדלה האברה, וככל שידוע לנו זהו האתר הדרומי ביותר בישראל – בשולי בור מים עזוב ליד היישוב תל-מרשם (ליד בית-מחסיר הארכיאולוגית שם הגדיר אולברייט את שכבת ברזל-1 היא תקופת ההתנחלות) בחבל לכיש.

==========

בסיור שערכנו בגבעת מרשם הנמצאת בדרום חבל לכיש, מצאנו בבור מים נטוש את השרך **אברה ארוכת-עלים** *Pteris vittata* אשר הוא צמח אדום בסכנת הכחדה בישראל. הצמח גדל במדף סלע חצי מוצל בפתח בור והוא יוצא דופן באורך העלים שלו: אורך העלים מגיע לשני מטר והם מפוצלים לאונות צרות רוחביות שאורכן 25 ס"מ. בצד האחורי של האונות הבוגרות מצויים צברי המנבגים אשר בהבשלתם יפיצו לאוויר מליוני נבגים שיתפזרו על פני שטחים עצומים על ידי הרוחות. באופן זה הגיע כנראה נבג אקראי של האברה ונחת בפתח הבור בגבעת מרשם. בגלל הגודל "הנפילי" של העלים חשבנו כי לפנינו מין שונה של אברה מהמין הגדל בישראל, אך המומחה לשרכים ומנהל עשביית האוניברסיטה העברית ד"ר יותם ציפר הגדיר אותו בברור כ**אברה ארכות-עלים**. זהו מין קוסמופוליטי רחב תפוצה אותו מגדלים גם בגינות ועציצים ובארבעים השנה האחרונות התנחל המספר בורות מים עזובים ברחבי ישראל (ראו הספר האדום לצמחי ישראל). גבעת מרשם היא האתר הדרומי ביותר בישראל בו נמצא מין זה.

הסיור נערך בתאריך 21.3.2016, מצאנו שלושה פרטים גדלים אחד ליד השני והיו בשיא

הצמיחה וה"פריחה" (=הבשלת נבגים). האברה היא שרך רב-שנתי והיא מוריקה כל השנה. מאז מגננים אותה בתרבות בישראל (שמידע ופולק, 2007) נמצאו בישראל מספר אתרים "מוברים"(שמקורם מצמחים תרבותיים) כולם בפתחי מערות ובורות עזובים. ראויה לציון מציאתה בשומרון במערה מתחת לישוב נופים בעין נוואטיף על ידי יובל ספיר בשנת 2007. אנו קוראים לחובבי הטבע ומצאני התגליות לטייל ולגלות עוד אתרים של אברה ארוכת-עלים ושרכים אחרים בפתחי מערות ובורות ברחבי ארצנו.

מימין – פתח הבור בו גדלה אברה ארוכת-עלים, גבעת-מרשם 20.3.16
במרכז – עלי אברה ארוכת-עלים לפני יבוש לעשבית ירושלים
משמאל – שושנת האברה בפתח הבור הסתום.
להגדלה – לחצו על התמונות

ספרות:

כהן ע ושמידע א 1992 אברה ארוכת-עלים, במדור: צמחים נדירים בישראל. "טבע וארץ" חוברת 247 : 34-35.

שמידע א ופולק ג 2007 הספר האדום – צמחים בסכנת הכחדה בישראל, כרך א', רשות הטבע והגנים.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2016 אברה ארוכת-עלים Pteris vittata נמצאה בבור עזוב בתל מרשם, חדשות בוטניות, כתב-עת "כלנית" מספר 3.

אברה ארוכת-עלים Pteris vittata נמצאה בבור עזוב בתל מרשם

==========